

Bogdan ULMU

JURNAL TEATRAL

Noapți în teatru

Recent, am găsit o însemnare făcută cam în anii '70–'75, prin care îmi întipăream în memorie o noapte frumoasă, minunată, rară, o noapte, pe atunci, inedită: eu, în sală, la teatrul din Sibiu, la miezul nopții, asistând la o repetiție cu *Ifigenia în Taulis* a lui Goethe. Nu-i mai țin minte din distribuție decât pe o actriță plină de farmec (Siegrid Zacharias), de la Secția germană, și pe regizorul Iulian Vișa – aici pe post de actor.

Era ceva neobișnuit pentru mine, care devorasem teatru, de mic, dar la *spectacole*, cu sala plină; sau, de câteva ori, la repetiții de zi, banal(izat)e. Aici era altceva: era o repetiție *de noapte*, „anotimp“ al zilei care ascute sensibilitatea, aduce cu el o misterioasă somnolență și inexplicabile reveniri de temperament. Actorii rosteau textul aparent normal, mișcarea lor nu avea, teoretic, nimic deosebit, și totuși... în jurul nostru apăruse un personaj pe care nu-l crease nici Goethe, nici directorul de scenă: *Spiritul nocturn!* Un erou invizibil, care ne atingea, aproape imperceptibil, cu mantia sa, transformându-ne (pentru două–trei ore) în privilegiați ai muzelor...

Aveam să mai trăiesc, ulterior, asemenea momente; dar nici unul dintre ele nu mai păstra, evident, *inefabilul* primului.

A urmat, pentru învățacelul de mine, o altă etapă: descoperirea scenei *goale*, tot noaptea. Aveam douăzeci și doi de ani și, la Bacău, într-o târzie prelungire a unui chef de festival, lăsând la o parte mulții actori și critici prinși în discuții cu iz bahic, m-am refugiat pe scenă. Era golită de decoruri și recuzită, chiar și de garnitura de scenă. Era... cuminte, liniștită, plină de taine. Parcă ți-era un pic teamă să rămâi singur cu ea! (ce caraghios sună „acum, toate aceste sincere confesiuni, nu?). Din fericire, momentul meu „romantic“ a fost scurt: de după o draperie, a apărut capul portarului teatrului, un individ mic și chel, care mă privea suspicios. I-am explicat că nu fac nimic rău, ci doar ascult *tăcerea* scenei. Și cum aveam la mine o sticlă de votcă, l-am îmbiat să tragă o gură: nu m-a refuzat (portarii de teatru sunt întotdeauna sensibili la asemenea argumente!). Apoi, s-a petrecut un alt *spectacol*, uluitor: pe scena goală, slab luminată de un bec de serviciu, portarul acela nanist și bucluș – fost interpret în trupa lui Tănase, cum aveam să aflăm ulterior! – a prezentat un *one man show* cu texte & cuplete de-ale marelui revuist.

Desigur, nu era în formă; nu aveau bun-gust toate momentele lui; nu poseda o voce teribilă (țigările proaste îl „ajutaseră“, certamente, la acest lucru), nici o memorie impecabilă... Dar, pentru neinițiatul de mine, secvența a rămas *fantastică*: pe o scenă goală, la lumina unui bec chior, un portar mărunțel, care amestecase toată seara, resturi din pahare, se credea, timp de o jumătate de oră, *însuși* regele revistei interbelice, Constantin Tănase!

De-atunci, am avut ocazia, de multe ori, să trec prin scene goale, noaptea. Am și dormit, de zeci de ori, în cabinele teatrelor. Am stat și la varii șuete, ori petreceri, prin aceste ...inadecvate „locații“ (cum se spune, de la o vreme). Într-o dimineață, la repetiția dintr-un „teatru de nord“, am descoperit chiar pe scenă, într-un pat pe roțile, un scenograf cam boem, care adormise acolo, spre ziuă!...

Și totuși, senzația aceea de *inefabil*, greu de transpus în cuvinte, mă urmărește de trei decenii, ca o... molie longevivă, împătimită de artă și ieșită – vai, când nu era cazul! – din drapajul de pluș al cortinei! (să mai torn și puțin *ludic*, că devin deranjant de sentimental, nu?!).

Așa cum cărțile... din cărți se fac, și amintirile, din amintiri se construiesc. Punct.